

Alte Drucke

Decreta Con-||CILII PROVINCIALIS || Coloniensis sub Reuenrendis. in Christo Pa-||tre & Domino, D. Adolpho, Sanctæ Co-||loniensis Ecclesiæ ...

Petit, Oudin

Parisiis, 1550

Acta & Decreta SyNODI DIOE CESANAE Coloniensis, Anno Domini milesimo quingentesimo quadragesimo nono, secunda Octobris celebratae.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150250

Acta & Decreta Sy-

N O D I D I O E C E S A N A E

Coloniensis, Anno Domini millesimo
quingentesimo quadragésimo nono, se-
cunda Octobris celebratæ.

REVERENDISSIMVS IN CHRISTO

Pater, & illustriss. Princeps, & Dominus, D. Adolphus, sanctæ
Coloniensis ecclesiæ Archiepiscopus, Princeps Elector, Westpha-
liæ & Angariæ Dux, Legatisque natus, & c. Nobis sue Reueren-
disimæ Celsitudinis, hac in parte Commissariis, cum plena & libera
potestate infra scripta peragendi constitutis, Missa ad nos sufficienti
instructione, suo sigillo communita, in mandatis dedit, ut sacra huic
Synodo Diocesana ad hunc diem & horam ex more indicie &
congregata, sua Reuerendissimæ Celsitudinis nomine interessemus,
& hac qua sequuntur, à Celsitudine sua reuerendissima maturo con-
silio deliberata, diffinita, & decreta, proponamus, eaque proposi-
ta, & (vt par est) recepta, simul cum ipsa Synodo executioni debite
mandemus.

Nitio, ut sacra Synodus intelligat, quibus
ex causis Reuerendissimæ Celsitudinis remora-
ta fuerit & impedita, quo minus sui Pro-
uin. Concilij, nuper se præfidente in hac
sua Metropolitana Ecclesia, suo Capitu-
lo, & legatis suorum Comprouincialium
Episcoporum, necnon prælati & vniuerso Clero sue diœ-
ces. sibi confedentibus & assistentibus solenniter celebra-
ti, Decreta & constitutiones, salubriter & efficaciter hæc-
tenus exequi potuerit: existimat sanè Celsit. sua, sacram Syno-
dum bene meminisse, quomodo in ipso prouinciali Concilio
(cum iam ferè ad calcem illud perductum esset) prudenter in
medium idallatum, expensum, atque ab omnibus probatum
fuerit, nempe quam plurimum referte, si sua Cels. memorata
Decreta, licet iam cõmuni assensu vniuersi Concilij sui Pro-
uin. piè & maturè constituta, inuicissimò tamen ac religio-
sissimò

ssimo Imperatori, Karolo V. D. nostro clementiss. veluti ex cuius Reformationis formula, statibus ecclesiasticis in comitiis Augustanis proximis proposita, & ab eisdē recepta, fluxerit: ac simul etiam Reuerendiss. dominis Nunciis sanctissimi Domini nostri Papæ, sanctæque Sedis Apostolicæ (à qua omnis ipsorum Decretorum vis dependet) peruidenda, & si cubi videretur, emendanda & approbanda offerret quo illarum ambarum summarum potestatum approbatione, & auctoritate interveniente, tanto felicius prodirent in publicū.

Hoc igitur salutare consilium Reuerendissimus Dominus noster insecutus, quā maximè ad se pertinere putauit, ne hæc auctoritas suis Decretis prouincialibus, sine qua forsane leuiora reputaretur, deesset. Sed cum eius adhibitio, cū apud reuerendissimos dominos Nuncios, tum apud Cæsarem Maiestatem, ob innumera, eaque quam maximè ardua Sacri Imperij: & suorum regnorum & prouinciarū negotia, suæ Maiestati incumbētia, & frequentem loci immutationem, in quartum vsque mēsem extraheretur, factum est vt in memorata executione (quanuis iam dudum valde desiderata) nullus potuerit citius fieri progressus.

Ceterum, cum iam proximis diebus Reuerendissimus dominus noster, ex literis ad se, tum à Cæsare, tum à Reuerendissimis dominis Nunciis Apostolicæ sedis perlaris, non sine magna animi voluptate & exhilaratione acceperit, sæpe memorata sui prouincialis Concilij Decreta, post eorundem diligentem & maturam expensionem, veluti diuinis scripturis & sacris canonibus memoratæque reformationi Augustanæ per omnia consentanea, in totum esse recepta & approbata, ac præterea Cæsarem etiā motu proprio serium mādatum decreuisse, quo in vniuersum omnibus in vniuersa prouincia suæ Reuerendissimæ Celsitudinis degentibus, cuiuscunque etiā dignitatis, status, gradus, & conditionis fuerint, nō sine cōminatione incurSIONIS grauissimæ indignationis suæ si contrarium à quo quā factum fuerit, demandatur, vt his Decretis reuerenter pareant, & exequendis etiam eis se præbeant promptos, alacres, & paratos, quemadmodum idem Cæsareum mādatum postea ad celsitudinem suam Reuerendissimam transmissum, fusius continet quod & huic sacre Synodo iam iam prælegetur. Profecto sua celsitudo non diutius morandum rata, statim eiusmodi Decreta cum Cæsare

ACTA ET DECRETA SYNODI

Maiestatis mandati prolixione, aeneis typis excudi, & in hac sua Synodo rursus publicari & distribui mandauit, vt ea publicatione via futura Visitationi, ad quam sua Celsitudo toto animo & conatu properat & festinat, per totam diocesim suam, quam primum omnino fieri poterit, peragenda praefereretur.

Et quidem rebus, Dei singulari fauore eo adductis, celsitudo sua Reuerendiss. quam maximè sane cupiuit, postpositis etiam & à se reiectis (quatenus omnino fieri potuisset) aliis quibuscunque & quamlibet grauib. negotiis, praesenti huic sacre Synodo personaliter interesse, vt super omnibus rebus ad executionem Decretorum, eiusmodi facientibus, & ad Visitationem praeparatoriis, tanto maiori cum autoritate statueretur, & his quae adhuc desiderantur, quoad eius fieri potuisset, suis quoque legitimis finis imponeretur. Verù hæc meditantem Reuerendiss. Celsitudinem suam, iam in Transrhena sua Diocesi constitutam, quædam inuitabilis necessitas, de improviso incidens, sic obstrinxit & circūsepsit, vt impossibile ei fuerit (nisi tamen eam Diocesis suæ partem grauissimè & irreparabili iacturæ implicare voluisset) se ad hanc suam Synodum repræsentare. Quamobrem sua celsitudo, hoc nobis ante omnia imposuit, quo absentia eius, apud vos omnes, ex causa eiusmodi necessitatis insuperabilis, excusata faceremus. Idcirco à vobis omnibus diligenter ac impense petimus, quo excusatione eiusmodi, vt per se iustissima est, haud grauate recipiatis. Nam & ne ob hanc suæ celsitudinis absentiam quid in praesentiarum à quoquam desideretur, Mandati nobis facti amplitudine abunde sarcitum est, vt prætreamus quod Celsitudo eius etiā pollicetur se hanc absentiam suam in Synodo hanc proximè sequutura, sua personali praesentia abunde repensuram.

Mandato igitur eius ad nos perlato satisfacturi, principio in mediū exhibemus memoratae Caesaræ Maiestatis Mandatum in ipso autographo, seu (vt vulgò vocant) in sua originali & autentica forma, vt à Cesare ipso propriis digitis scriptum & sigillatum est, quod publicè per astantem Reuerendissimi dñi nostri Secretariū (quo in negotiis suis secretioribus quàmmaximè vtitur) praelegi, & vobis simul cum Decretis Concilij Prouincialis nuper licet in Prouinciali concilio praelectis, per eorundem iam impressorū exhibitionem, principiumque & finis re-

citationem & prælectionem, rursus publicati mandamus.
 Requirentes, omnes & singulos in eiusmodi mādato generaliter vel specialiter nominatos, tā Ecclesiasticas quā seculares personas cuiuscunque etiam dignitatis, gradus, status & conditionis fuerint, siue presentes, siue absentes, quatenus eidē Mādato Cæsareæ Mai. vti Ecclesię Catholicę Sūmmi Aduocati, & Religionis vnici Vindicis, ac Decretis Prouincialibus eo ipso Mandato roboratis & communitis, humiliter & prōptē pareatis, facturi & adimplaturi oīa quę inibi facere iussi estis, modo pōnas in eodē Mandato, necnon in memorata Reformatione, & in ipsis Decretis Prouincialis Concilij, & sacris Canonibus comprehensas, cuitare velitis.

ET EXHIBITVM OSTENSUM
altāque voce prælectum & publicatum est mādatum istud autographū: & rursus publicata Decreta solenniter, vt moris est, per Secretarium memoratum in hac verba: Carolus &c. vti idē mādatum ad verbum Decretis concilij præfixum est.

Nūc vltius progressuri ad Mādati nobis facti adimplentiā iubemus p huius sacre Synodi Notariū recitari cathalogū eorū oīm, qui ad Synodū hāc diocesānā de iure vel cōsuetudine, cōparere sunt obligati, vt lect^o quisq; respōdeat se adesse.

Et factum est & signati præsentēs, & notati absentes.

Constituētes igit nos, vobiscū, qui presentes pro vestra debita & commendabili obedientiā adestis, hanc sacram synodum, ex speciali mādato Reuerēdis. Dñi nostri, vos omnes & singulos, vobisque subiectos, Priores, Canonicos, ecclesiariū parochi aliū rectores, vicarios, ac alias ecclesiasticas personas, quas hęc res cōcernit, in Dño monem^o & requirimus, vt quicunque memoratę Reformationis Augustanę, veluti ad eius executionē ipsa Decreta Synodi Prouincialis potissimū pectāt, nondū exēplar assequut^o est, illud sibi intra dies. 14.

DECRETA SYNODI PROVIN.

procurete habere sub pœna suspensionis ab officio & beneficio, ipso facto incurrenda. Cæterum prælati & decani Christianitatum, pro se & sibi subiectis, ipsa Decreta Cœcilij Provincialis recens impressa, ex singulari Reuerendiss. D. nostri munificentia, iam aut intra pauciss. dies gratis accipient.

Secundo eodem nomine vos omnes & singulos abbates & prælatos Ecclesiarum, & in vestra absentia locum tenentes vestros in domino hortamur atque etiam monemus & requirimus, vt in Capitulis vestris Ecclesijs & Monasterijs, hæc obrem indicare obstricti eritis, & obligati. Vos verò Decanos Christianitatu, vt in Capitulis, seu synodis vestris etiam proximis, de more indictis, præsentibus omnibus, qui adesse tenenter personis, vobis subiectis, tam Reformationem Cæsaris memoratâ, quàm Decreta ista provincialia ab articulo in articulum distincte relegatis, seu relegi & itelligibiliter prælegi curetis, & circa singulos articulos quatenus illis in vestris & vobis subiectis Ecclesijs ab oibus satisfiat, diligenter exploretis & indagetis: & facta exploratiõe, quatenus adhuc illis à quoquâ satisfactũ minus cõperiat, in hoc autoritate vobis hac in parte impartita, toti sitis, vt illis fiat satis, vtq; ad illorum præscriptũ in vestris Ecclesijs exigantur, & cõponatur oĩa sub pœnis memoratis, alioqui ipso facto incurredis.

Cæterum, si quisquam ex vestro sodalitiõ, seu ex subiectis vobis. Horum decretorum, vel alicuius eorum (competenti monitione præmissa) peruicax magis contemptor, quàm obsequiosus adimpletor esse (quod absit) velit ac pergat, seu si à secularibus potestatibus ac alijs quibuscunq; religionis Catholicæ, seu Cæsareæ maiestatis parum obseruatibus, aliquid vobis circa executionem eiusmodi, impedimentum vel obstaculum offeratur, quod vestra autoritate & opera amoliri nequeatis: Volumus, ac Reuerendissimi domini nostri iussu vobis mādamus, vt quicquid eius erit, ordine & distincte, cū relatione, ad articulos Decretorum, quibus temerè contrauenitur diligenter annotetis, ac intra hinc & festum Natalis domini proximè futurũ, omnes, quotquot estis, in primis Reuerendissimo domino nostro: deinde vos Decani Christianitatum singuli vestris etiam archidiaconis, scripto significetis & declaretis: vt Reuerendissima sua celsitudo cum archidiaconis, vestram impotentiam ea in parte compertam, adiuuent, aut si necessitas postulet ad Cæsare, veluti summum Executorem

curtorem à se mandatorum, referat. Qua vestra significatio-
ne & hoc efficietis, vt Reuerendissimus dominus noster, co-
gnitis morbis, tanto certius & praesentius remedium in visi-
tatione, ad quam se parat, adhibere opportune possit.

Quapropter & hoc nobis mandatū est, vt consiliū vobiscū
capiamus, quoniam potissimum tempore, post decursa festa
Natalitia Christi, proximè futura, quā maturrimè visitatio ge-
neralis per totā diocesim institui & inchoari, & quo, pgressu
à loco in locū continuari & peragi, quā cōmodissime possit.

Idē, vt exploremus à vobis Decanis Christianitatū, quā-
do impossibile est visitatores per Reuerendissimū dominū
nostrum deputandos, ad singulas ecclesias, & loca sacra in hac
amplissima diocesi sita, proficisci, neq; id vt fiat, res ipsa po-
stulet. Quē proinde loca in singulis Decanatibus Christiani-
tarum esse magis insignia, populosa, & visitationis indigentia
existimetis, quo ad ea rectores singularum ecclesiarum paro-
chialium, cum vicariis & testibus Synodalibus, ex singulis pa-
rochiis vocari queant, ad visitationem illic peragendam.

Volumus quoque, vt huius tū faciendae conuocationis, om-
nes & singuli parochi suos parochianos, è suggestio in tēpore
faciant, certiores, quo de eligendis idoneis Synodalibus testi-
bus dispicere, ipsiq; testes Synodales crimina, excessus, & de-
fectus, diligenter exquirere, notare, & animo concipere pos-
sint: ne si imparati veniant, tam visitatores, quā se ipsos in-
utili mora per extractionem dilationis fatigent.

Denique in mandatis habemus, vt vobiscum super modera-
to numero euectionum, qui nulli Ecclesiae (si tamē onera æ-
qualiter distribuantur) grauis esse queat, & procurationis ca-
nonicè debita exactione conferamus, & quo ad fieri potest
conueniamus & concordemus: & vt vos Decani omnia no-
mina Rectorū ecclesiarum parochialium, in vestris decana-
tibus sitarum, nobis in scriptis detis, & qui canonicè insti-
tuti sint, & qui minus, & quē sit illorū vita mores, & doctrina,
& de vestris quoque institutionibus, nos certiores faciatis.

Qua de re hic Synodo peracta, digressi, in domū capitulārē
vos recipere nobiscū velitis, super his & aliis quibusdā vobis
proponendis, & ad executionē decretorū prouincialium, pluri-
mū faciētibus mētē Reuerendissimi D. N. à nobis audituri &
vestrā nobis vicissim exposaturi, ad celsitudinē eius referēdā.

Quod ad reliqua attinet, quē nobis iniūcta sunt, probē me-

DECRETA SYNODI PROVIN-

minit Reuerendissimus dominus noster, multa inesse hñce
Decretis, quæ vberio rem prouisionem requirant, multa quæ
celstudo eius Capitulo & Comprouincialibus Episcopis, ac
Clero suo in Prouinciali Concilio se daturam pollicita est.
Sed quoniam perlustratio illa Decretorum à Cæsare & Nū-
ciis apostolicis facta, in multum tempus, vt præmittitur pro-
tracta est, non potuit celstudo eius, eiusmodi rebus pollici-
tis & vberio rem prouisionem requirētibus, ad mouere citius
manum, quàm calculum decretis istis adhibitu m esse, quod
primum intra paucissimos dies factum est intellexisset.

Ergo quod celstudo eius in hac Synodo præstare non po-
tuit, id totum ad Synodum, quæ hanc sequetur, feria secunda
post Dominicam inuocauit, anni sequentis, millesimi quin-
gētesimi quinquagesimi, celebranda (cui quo que se persona-
liter inter futuram Dei beneficio sperat ac cōfidit) præstitu-
ram & adimpleturam repromittit.

Operæpretium tamen, vnum quiddam inter alia multa,
quæ tunc expediri non potuerunt, ob diuersitatem celebra-
tionis festorum quæ in hac inclyta diœcesi hactenus non pa-
rum offensionis peperit tollendam, in hac præsentī Synodo
statuendum esse decreuit, quæ festa per totum anni circulum
singulis quibusque mensibus, tam à Clero quàm à populo, ad
Dei omnipotētis laudem posthac solenniter sint celebrāda.

Igitur vestigiis suorum Prædecessorum, & præsertim quō-
dam bonæ memoriæ Domini Henrici archiepiscopi Colo-
niēsis inherendo, habita etiam diligenti consideratione, quid
super his in generalibus Conciliis, & iure cōmuni constitu-
tum olim sit, & quid viuersali ritu in ecclesia catholica à piis
omnibus vbiuis obseruetur, autoritate sua Archiepiscopali
vult, mandat, & ordinat, vt posthac per Ciuitatem & Diœce-
sim Coloniensem festa infra memorata solenniter obseruē-
tur & celebrentur.

In mense Ianuario.

Circuncisionis Domini.

Epiphania.

B. Agnetis virg. & martyris.

Conuersionis sancti Pauli.

In Februario.

Festū Purificationis B. Ma-

riæ virginis.

Cathedræ S. Petri apostoli.

Sancti Matthiæ apostoli.

In Martio.

Annūciationis B. Mariæ virg.

In Aprili.

Sancti Georgi martyris.

In Maio.

Sanctorum Philippi & Iacobi
apostolorum.

Inuentiois sanctæ crucis.

In Iunio.

Natiuitatis S. Ioānis Baptiste.

Sanctorum Petri & Pauli apo-
stolorum.

In Iulio.

Visitationis beatæ Marię vir-
ginis.

Beatæ Mariæ Magdalene.

Trālationis trium Regum, in

Ciuitate coloniensi tantum.

Sancti Iacobi apostoli.

S. Panthaleonis, in ciuitate Co-
lon.

In Augusto.

Sancti Petri ad Vincula.

Sancti Laurentii martyris.

Assumptionis B. Mariæ virgi-
nis.

Sancti Bartholomæi apostoli.

Decollationis S. Ioānis Bapt.

In Septembri.

Natiuitatis Beatæ Mariæ vir-
ginis.

Exultationis sanctæ Crucis.

Sancti Matthæi apostoli & Eu-
ang.

Dedicationis Maioris ecclesiæ
Coloniensis, in die sanctorum

Cosmæ & Damiani, in ciuit.

Colon. celebrandæ.

Sancti Michaëlis Archangeli.

In Octobri.

Sancti Gereonis.

Sanctarum vndecim miliū Vir-
ginum.

S. Severini, in ciuitate Coloniæ.

Sanctorum Simonis & Iudæ
Apostolorum.

In Nouembri.

Omnium Sanctorum.

Commemorationis animarū,
ante meridiem.

Sancti Martini Episcopi.

S. Cuniberti, in ciuita. Colon.

Præsentationis B. Mariæ vir-
ginis.

B. Cecilie virg. in ciuit. Co-
lonien.

B. Catharinæ virginis.

Sancti Andreæ apostoli.

In Decembri.

Sancti Nicolai Episcopi.

Conceptionis B. Mariæ vir-
ginis.

Sancti Thomæ apostoli.

Natiuitatis Domini & saluato-
ris Iesu Christi.

S. Stephani Protomartyris.

S. Ioānis apostoli & euangel.

Sanctorum innocentum.

Nunc sequuntur Mobilia

Festū Pasce, cum duobus die
bus sequentibus.

Festum ascensionis Domini.

Festum Pentecostes, cum duo-
bus diebus sequentibus.

Festum corporis Christi.

Festum sanctissimæ Trinita-
tis.

Dominica post octauas Pen-
tecostes.

Denique vult vt in singulis
ecclesiis festum Patroni, vt
par est, celebretur.

DECRETA SYNODI PROVIN-

Dato igitur super hac re nobis speciali mandato, eiusmodi dies per Ciuitatem & diœcesim Coloniensem, vt memoratum est, solenniter & concorditer celebrandos esse, vobis significamus.

Qui & hoc autoritate præfati Reuerendissimi domini nostri à vobis poscimus, vt cum è suggesto festa ista populo denunciantur celebranda, simul & hoc addatur, vt populus ad sacram concionem, quæ in eiusmodi festis haberi debet, conueniat sacre Missæ interstet, & totum diem in Dei laudibus expendat, memor illius, Vacate & videte quoniã ego sum Deus, qui est gloriosus i operibus & mirabilis in sanctis suis.

Est quoque quiddam in Decretis prouincialibus constitutum, de Vicariis ecclesiarum in Ciuitate & diœcesi Colonien- si, vt ad sua reuocentur officia, & Deo præbeant eum quem debent in ecclesiis, ad quas (hoc vicariorum nomine) ascripti sunt, famulatum: Quod quo maiori autoritate roboretur, mandauit Reuerendissimus dominus noster, præter constitutiones Prædecessorum celsitudinis suæ Reuerendissimæ, super hac re expresse, disponetes: quas & autoritate huius synodi innouatas esse vult, publicari Bullam apostolicam. impetratam olim per quondam felicitis recordationis, D. Hermā num ab Hassia, sanctæ Colonienfis Ecclesiæ Archiepiscopi, suum prædecessorem, omni laude dignissimum, ad coercendam suorum clericorum irreligiositatem, & inexcusabilem negligentiam, quàm in præstandis officiis suis ecclesiasticis committunt: quare & hanc Bullam recitari & publicari iubemus.

ET RECITATA ET PVBLI- cata est tenoris subsequētis.

INNOCENTIVS Episcopus, seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ex apostolicæ seruitutis officio, meritis quaquam insufficiētes, diuina nobis dispositione cōmisso, ad ea libenter intēdimus, per que in singulis Ecclesiis, diuinus cultus floreat, & continuum incrementum suscipiat, ac illa quæ propterea statuta & ordinata fuisse dicuntur, firma & inconcussa permaneant, libenter, cum à nobis petitur, Apostolicæ

Apostolico munimine roboramus, optimas prouisiones super his adhibēdo, prout in Domino cognoscimus salubriter expedire. Sane pro parte venerabilis fratris nostri, Hermanni Archiepiscopi Coloniensis, nuper nobis exhibita petitio continebat, Quod licet in statutis & consuetudinibus Ecclesie Coloniensis, canonicè editis, inter alia contineatur expressè, Quod nullus in diuersis Ecclesiis, in quibus beneficia obtinet, vno die distributiones percipiat, nisi in aliqua dictarum Ecclesiarum sit Prælatus, seu alias hoc ei competat ex privilegio, vel iure alio speciali: ne dum ad plures eodem tempore festinat Ecclesias, nulli earum debitum famulatum impendat: ipsumque statutum, quantum ad Canonicos diuersarum Ecclesiarum fuerit hæcenus obseruatum, & de præsentī obseruetur tamen quoad personas diuersas, Vicarias, altaria, aut alia beneficia ecclesiastica, in diuersis Ecclesiis, seu Caonicatus & Præbendas in vna, ac Vicarias, altaria seu alia beneficia Ecclesiastica in aliis Ecclesiis obtinentes, in obseruantia nõ existit, pro eo forsân, quod nonnullæ ex eisdem personis, ab aliquibus Apostolicæ sedis nunciis, cum potestate legati delatere ad illas partes destinatis, se super hoc indulta, seu dispensationes dicuntur, impetrasse. Cum autem, sicut eadem petitio subiungebat, dicti statuti non obseruantia sit occasio diminutionis diuini cultus, tam in maiori quàm in aliis Ecclesiis ciuitatis & diocesis Coloniensis, pro parte præfati Hermanni Archiepiscopi nobis fuit humiliter supplicatum, vt statutum prædictum approbare & confirmare, ac perpetuò obseruari mandare, aliasque in præmissis opportunè prouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur attendētes, quod, quoad personas talia beneficia etiam mixtim obtinentes, ita concludit ratio statuti, sicut in his qui diuersas obtinent Canonicatus & præbendas, quòdque statutum ipsum indistinctè loquitur, absurdum quoque videretur, quòd illi tãquàm inferiores, aliis magis qualificatis: & pro statu suo sustinendo, amplioribus stipendiis indigentibus, potiori debeant prærogatiua gaudere, huiusmodi supplicationibus inclinati, Statutum prædictum, quod etiam, vt asseritur in synodo Coloniensi publicatū, & per dictum archiepiscopum innouatum extitit, autoritate Apostolica tenore præsentium approbamus & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, nec non per omnes & singulas personas etiam inferiora be-

neſicia, ſeu talia mixtim cum Canonicatibus & Præbendis in ciuitate & diœceſi prædictis obtinentes, ſub excommunicationis pœna inuiolabiliter obſeruari debere. Et nihilominus Venerabili fratri Archiepiſcopo Treuerenſi, & dilectis filiis ſancti Martini & ſancti Panthaleonis. Colonien, Monafteriorum Abbatibus, per Apoſtolica ſcripta mādāmus, quatenus ipſi vel duo aut vnus, eorum, per ſe vel alium ſeu alios faciant authoritate noſtra, ſtatutum prædictum per omnes & ſingulas perſonas prædictas inuiolabiliter obſeruari: contra dictores per cenſuram eccleſiaſticam appellatione poſt poſita cōpeſcendo. Non obſtantibus quibuſcūq; conceſſionibus & indultis, ſeu diſpenſationibus à quibuſcūq; legatis, ſeu nunciis dictæ ſedis eiſdem perſonis hætenus conceſſis, & in poſterum concedendis, quas ipſis contra ſtatutum huiusmodi in aliquo ſuffragari nolumus, contrariis quibuſcūque: Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede, indultū, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari nō poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionē. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ap probationis, confirmationis, conſtitutionis & mādātī inſringere, vel ei auſu temerario contrarij. Si quis autem hoc attētare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurū Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ, Milleſimo quadringenteſimo, nonageſimo primo, tertio Calendas Septēbris, Pontificatus noſtri anno ſep̄tmo.

Post hæc antiquos Canones, & Reuerendiſſimi Domini noſtri prædeceſſorum conſtitutiones, De clericis Peregrinis non admittendis ad ſacra miniſteria, niſi literis formatis & diſiſſoriis autenticis exhibitis & productis in hac Synodo, vigore Mandati nobis facti, innouamus, ac deinceps firmiter obſeruari, ipſius Reuerendiſſimi authoritate præcipimus.

Vult quoque Reuerendiſſ. Dominus noſter, baptizatos ab hæreticis, vel ſchiſmaticis, per manuum Episcopaliū im poſitionem, & chrifma, ſecundum antiquos Canones, Eccleſiæ Catholicæ reconciliari debere: quot reſpuentes, iubet à communione Catholicorum penitus ſecludi.

Verat quoque ne Monachi laicos ſine ſuorum curatorum, nèc quīs alienum parochianum, ſine ſui parochi conſenſu, ſcienter

scienter communicet, sub pœnis canonum ipso facto incur-
ren. demandans, vt canon Omnis vtriusque sexus de pœni-
tentijs & remissionibus, ad minimum obseruetur : cum alio-
qui olim non haberetur vere Christianus, qui ad minimum
non communicasset ter in anno: in Paschate, in Pentecoste,
& in Natali domini.

Vult sæpè ac frequenter admoneri populum de suggestis,
vt se à deambulationibus in templo Domini, præsertim dum
sacra fiunt, & diuina officia celebrantur, penitus abstineant,
vtrique pueros suos & canes quos à clamoribus, strepitu & la-
tratu continere non valent, in domibus suis relinquant, me-
mores quod scriptum est loquente Deo : Quia domus mea,
domus orationis vocabitur omnibus gentibus.

Vult vt populus suæ diœcesis, rectoribus Ecclesiarum pa-
rochialium, qui ipsis ministrant, spiritualia, temporalia red-
dere (ne fame laborent) non grauentur, & ob id oblationes,
quæ olim à fidelibus & pijs hominibus, ad quotidiana sacri-
ficia religiose & liberaliter offerebantur, ad minimum in
quatuor principalibus festis, valore ad minimum trium obu-
lorû, libenter & vltro ad altare Domini deferentes, persol-
uant, aliæque iura parochialia, secundum morem ab Ecclesia
Catholica olim receptum, dependant : memores eius, quod
scriptû est, Qui bene præ sunt presbyteri, duplici honore di-
gni habeantur, maxime qui laborant in verbo & doctrina. di-
cit enim scriptura : Non alligabis os boui trituranti, & di-
gnus est operarius mercede sua.

Aduersus sacerdotes publicos fornicarios, & aliorum cri-
minû manifestè reos, per fiscales suos districtè procedi vult,
præsertim aduersus relapsos post mandati in sua Synodo di-
cœcesana anno præterito, 48.2. Octo. celebrata, contra con-
cubinarios ipsos publicati tenorem.

Quibus etiam fiscalibus suis hoc vult serio iniunctum, vt
quæcunque in memorata Diœcesana, deinde quæ in Prothin-
ciali, denique quæ in hac Synodo, secundum Deum & salu-
briter constituta sunt, & in primis Reformationem Augu-
stanam ad vnguem teneant, & aduersus eorundem præuari-
catores (quos etiam non delatos, ex officio inquirere tenean-
tur) sine mora & præter omnem conuiuentiam serio proce-
dant, sub Celsitudinis suæ Reuerendiss. grauis indignatio-
nis, & à suorum officiorum amotionis pœnis, si segnes inue-
ce ij

niantur incurrendis.

Quæ omnia nos præfati Reuerendiss. domini nostri commissarii ad præsidendū in hac sacra Synodo Diœcesana, Cel-
itudinis suæ Reuerendiss. nomine cum plenaria potestate or-
dinati, vobis omnibus & singulis ex speciali mandato eius si-
gnificamus, indubitata spe freti, quod hæc omnia, quæ pia,
sancta, religiosa, bonis omnibus amabilia, & amplectenda,
videtis, nobiscum debitæ executioni, secundum Reuerend.
domini nostri voluntatem & mādatum exequi diligēter stu-
debitis. In quorum fidem præfens scriptum sigilli Curia Co-
lonien. quo in præsentibus utimur, impressione communiri
fecimus. Datum in Synodo Diœcesana Colonia Agrippinē,
die secunda Octob. Anno domino millesimo, quingentesi-
mo, quadragesimo nono.

*Visum & admissum per Petrum Curtium, Plebanum
diui Petri Louanienfis, die. 28. Octobri. Anno Domi-
ni 1549. Petrus Curtius.*